

NAS GLAS

Glasiło Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezna štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Četrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 25. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Razočaranje.

Na praznik narodnega ujedinenja je prineslo dnevno časopisje vest, da se neznatno povišajo državnim nameščencem draginjske doklade. O nabavnem prispevku, o ukinjenju maksimiranja, o izenačbi draginjskih razredov in o ostalih naših zahtevah — o vsem tem ni ne duha ne sluha. Bridko razočaranje je bil naš delež na praznik narodnega ujedinenja. Tem bridkeje, ker so se zopet dvignile cene — in še prav znatno — vseh življenjskih potrebščin, in ne bo ono povišanje, o katerem je še dvomljivo, če bo veljalo že od 1. decembra dalje, zaleglo prav nič.

Bolj in bolj prodira med državnimi nameščenci prepričanje, da je bilo vse obečanje preteklih tednov le igra in da je bilo prav malo resne volje resnično pomagati. Čemu to, vprašuje vsakdo izmed nas? Ali ne bi bilo boljše, da se nam pove odkrito, da za naše zahteve ni razumevanja in da se nas smatra pravzaprav le za neko potrebno zlo v državi. Druge kategorije državnih nameščencev, kakor vojaštvo, pravoslavna duhovščina, so dobile pred kratkim izdatno povišanje svojih prejemkov, kakor je poročalo časopisje, ne da bi prosile za to in stavile svoje zahteve. Le civilni državni nameščenci so od teh dobrin izvzeti. Vsled tega se človeku nehote vsiljuje

misel, da smo v resnici le potrebno zlo in da se vse naše delo ne upošteva in ne ceni.

Na kongresu 29. in 30. oktobra so se izdelale prav precizno naše zahteve. Glavni Savez jih je tudi predložil vsem merodajnim činiteljem in je storil še nadaljni sklep, da skliče ponovno zborovanje, ako se naše zahteve ne izpolnijo v določenem času. Toda kako smo bili presenečeni ob časopisni vesti, da je predsednik Glavnega Saveza sam šel k finančnemu ministru v družbi poslanca Reisnerja in mu predložil predlog, ki ni niti senca naših tako skromnih zahtev. Ali ni bil predsednik Glavnega Saveza tudi vezan po sklepah zadnjega kongresa? Kako je mogel spraviti v sklad točne sklepe kongresa s temi najnovejšimi predlogi? Kdo ga je pooblastil, da sme zamenjati zahteve kongresa s tem nepovoljnim predlogom?

Moč in ugled vsake organizacije sta odvisni od discipline v organizaciji. Kakšno mnenje naj ima finančni minister o naši organizaciji, ako vidi, da se čez mesec dni niti predsednik organizacije ne čuti več dolžnega, da bi spoštoval sklepe organizacije? Brez novih sklepov, brez pogajanj smo kapitulirali in se tako odrekli vsem nadaljnim korakom za izboljšanje našega položaja.

Vsakdo izmed nas lahko premeri obup, ki se je danes polastil državnih nameščencev. Še

bolj skromno kakor doslej ne more nihče več izmed nas živeti. Izročeni smo popolni propasti. Lahko se zgodi, da izbruhne iz tega obupa marsikako dejanje, ki ne bo po volji naših gospodarjev. Odgovornost bodo morali nositi tisti, ki so izzvali današnji naš položaj.

Eno rahlo upanje je še: da masa organiziranih državnih nameščencev ne bo mirno pogoltnila »izboljšanja«, temveč da bo potom svojih izvoljenih zaupnikov zahtevala razveljavljenje te dobrote in odločno zahtevala uresničenje svojih prvotnih zahtev.

Po »Jutru« z dne 1. decembra, ki ima vedno zanesljiva poročila, priobčujemo načrt za povišanje draginjskih doklad, načrt, ki so ga predložili 30. novembra poslanec Reisner, predsednik Glav. Saveza Jovanović in na čelnik državnega računovodstva Vasović finančnemu ministru. Načrt se glasi:

1.) Vsem aktivnim državnim uslužbencem brez razlike na draginjski razred in višine redne plače se povišajo osebne draginjske doklade, in sicer: a) uradnikom za 8 Din. na dan; b) poduradnikom za 5 Din. na dan; c) slugam za 4 Din. na dan.

2.) Granica draginjskih doklad pri nižjih uslužbencih se poviša, in sicer 1.) Poduradnikom v prvem in drugem draginjskem razredu za 200 Din., v ostalih draginjskih razredih za

Oskar Wilde:

Izreki.

O bližnjih mislimo dobro, ker se bojimo. Baza optimizma je goli strah.

V čem je bistvo lepe laži? V tem, da se sama razkrije. Ako je kdo tako brez fantazije, da mora uveljavljati svojo laž z dokazi, potem je boljše, da kar pove resnico.

Misel, ki ni nevarna, ni vredna da je misel.

Starci verujejo vse, možje so nezaupni proti vsem, mladina vé vse.

Pri izpitih vprašujejo bedaki, na kar ne vedo odgovarjati niti modrijani.

Trije naslovi vzbude zaupanje celo pri trgovcih.

Brezmiselno je dajati predpise o tem, kaj naj beremo in česa ne. Več kakor polovica moderne kulture je ustvarjena iz onega, česar ne bi smeli čitati.

Dolžnost je ono, kar zahtevamo od drugih, nikdar ono, kar bi morali storiti sami.

Vsak vtisek, ki ga napraviš, ti prinese sovražnika. Da ostaneš popularen, moraš biti povprečen.

Vsa pota vodijo k enemu cilju — k razočaranju.

Razen neumnosti ni greha.

Ako bi živeli tako dolgo, da bi videli uspehe naših dejanj, tedaj bi se zgodilo, da bi se zgrudili oni, ki jih nazivljamo dobre, zgrudili pod težo muk svoje vesti, a oni, katere nazivlja svet hudobne, bi se dvignili, napolnjeni z najplemenitejšim veseljem.

Sila, ki tera vsakega, »da napravi karijero«, ga gotovo pritera v krog kake stranke.

Oni, ki poizkušajo voditi ljudstvo, ga vodijo lahko le, če slede plebsu. Pota bogov pa morajo biti pripravljena z glasom pridigarja v puščavi.

Razvoj plemena je odvisen od razvoja poedincea, in kjer samvožgoja ni bližnji cilj, tam takoj pade duhovno merilo in dostikrat popolnoma propade. Samvožgoja mora biti pravi ideal vsakega človeka. Göthe je to vedel, in kolikor se imamo zahvaliti Goetheju, je mnogo več, kakor se imamo zahvaliti komu drugemu od grške dobe dalje.

Kdor gleda vedno le na svojo preteklost, ni vreden, da se razprostira pred njim bodočnost, v katero bi lahko zrl.

Težje je razdirati kakor iznova graditi. In če se imenuje ono, kar moramo podreti, neumnost, potem ni le potreben za to pogum, temveč tudi preziranje.

Dokler smatramo vojno za brezbožno, toliko časa bo mikala. Šele kadar jo bomo smatrali za podlost, bo izgubila svojo popularnost.

Kakor vse lepe stvari, so tudi lepi grehi privileg bogatinov.

Ko bi ne bili ubogi tako grdi, bi bilo socialno vprašanje hitro rešeno.

Biti dober, se pravi, da si sam s seboj v soglasju.

Skrivnost ljubezni je večja kakor skrivnost smrti.

Površna žalost in površna ljubezen živita dolgo. Velika bridkost in velika ljubezen unčita vsled svoje veličine sami sebe.

V življenju doživimo lahko kvečjemu le eno veliko izkustvo. A skrivnost življenja je v tem, da imamo to izkustvo, kar največkrat mogoče.

Nisem cinik, imam le izkustva — in to je skoraj isto.

Nihče ne izvrši zločina, da ne bi izvršil likratu tudi bedarije.

Tako lahko je izpreobračati druge, a tako težko samega sebe.

Tragedija starosti ni v tem, da se postaramo, temveč v tem, da ostanemo mladi.

520 Din. mesečno, slugam v vseh draginjskih razredih za 200 Din. na mesec.

3.) Vsem upokojujencem in vdovam ter sirotam se povišajo osebne draginjske doklade, in sicer a) po čl. 17 a in 17 c zakona o draginjskih dokladah za 4 Din. dnevno; b) po čl. 17 b in 17 e draginjskega zakona za 3 Din. dnevno.

4. Upokojujencem z manj kot 25 službenimi leti se 1000 Din. kot dovoljeni postranski zaslužek zviša na 2000 Din.

5. Upokojujenci, ki imajo sicer popolno penzijo, pa jim do popolne službene dobe ne manjka več od leta dni, dobivajo tudi popolne doklade aktivnih tovarišev.

6.) Podoficirjem se draginjske doklade zvišajo za 2 Din. dnevno.

7.) Predloge za povišanje draginjskih doklad za vse železničarsko osebje ima izdelati ministrstvo saobračaja.

Finančni minister je pristal na te predloge ter bo na prvi seji min. sveta zahteval odobrenje po čl. 51. zakona o draginjskih dokladah, kakor tudi takojšnje odobrenje finančnega odbora.

Za to povišanje se potrebuje letno za prvi predlog 280 milijonov Din., za drugi predlog 36 milijonov, za tretji predlog 39 milijonov, za šesti predlog 5 milijonov, za sedmi predlog 45 milijonov, skupno letno 405 milijonov Din. Ves potreben kredit naj se pokrije s povišanjem taks in trošarine na alkoholne pijače.

Isti list pristavlja k temu načrtu, da je finančni minister izjavil, da bi odložil rad to povišanje do 1. januarja 1923.

Sedaj imajo besedo naše organizacije!

Gorazd — Višnjagora:

Otvorjamo debato.

(Kje naj država štedi.)

Nismo proti temu, da bi se sedanje draginjske doklade ukinitile in nadomestile s plačo. Posebno bi se moralo to zahtevati glede osebnih doklad, ki so nekaj ponižujočega, podpora, miloščina. Zdi se mi namreč, kakor bi mi kdo rekel: »Glej, tvoje delo res ni več vredno kakor dobiš plače, da boš pa mogel živeti, ti darujem (dodam) še to in to«. Plača je nekaj, do česar imam pravico, doklade pa skoraj zahtevati ne morem in se mi tudi sicer ne računa v zaslužek ali pokojnino. To malouvaževanje bi bilo tedaj treba na vsak na-

Vsak človek ima svoje življenje in plača zanj svojo ceno. Le škoda, da je treba tolikokrat plačati za eno in isto stvar. V svojih kupčijah s človekom ne sklene usoda nikdar svojih računov.

Vsak veliki mož ima danes svoje učence, njegov življenjepis pa piše vedno Judež.

Strah pred družbo, na katerem temelji morala, strah pred Bogom, ki je tajnost religije — to sta oni dve sili, ki vas obvladata.

Večina ljudi so drugi ljudje. Njih misli so mnenja drugih, njihovo življenje je mimikrija, njihove strasti so citati.

Ljudje, ki streme le po tem, da se razvija njihov jaz, ne vedo nikdar, kam da jih vodi njihov pot in tudi ne morejo vedeti tega, ker nihče ne zna preračunati pota svoje duše.

Govoriti resnico je nekaj mučnega. Toda pripovedovati laži je še hušje.

Večina ljudi je prisiljenih, da igra uloge, katere jim ne pristojajo. Naši Gildensteri igrajo Hamleta, in naš Hamlet se mora šaliti kakor princ Heinz. Svet je gledališki oder, toda uloge so slabo razdeljene.

Le o stvarih, ki nas nič ne brigajo, sodimo lahko nepristransko.

Ničesar ne zamerijo ljudje tako močno nego to, če ne dobe povabila.

čin odpraviti, toda kako in pri tem še štediti?

Naši prejemki — plača in doklade — ne krijejo niti polovice naših potreb, treba jih bo tedaj nad polovico zvišati in gorje nam, če se bo pri tem štedilo. Pa tudi, če se naši prejemki za polovico ali čez polovico zvišajo, ne bomo še tako plačani, kakor zaslužimo to v primeru z drugimi delavci. Če bi nas hoteli tako plačati kakor plačujejo sedaj druge delavce, bi morali naše prejemke tri- do štirikrat zvišati, a še vedno bi uslužbenci z veliko družino ne mogli dobro izhajati; treba bi bilo najbrž še vedno družinskih doklad. Seveda je lahko reči: »Plače naj se tolikokrat in tolikokrat zvišajo«, a to ni pravična razdelitev in tudi država ne more pristati na tako zvišanje.

Najbolje bi bilo seveda, zadnjih devet let izbrisati iz časa in življenja ter živeti tako, kakor smo pred tem časom, v redu ki smo ga bili vajeni; ali zgodovina se ne da uničiti. Vzeti moramo tedaj stanje, kakor je ter ga po možnosti izboljšati z razvojem, ne pa poslabšati s prevratom ali nazadnjaštvom, kajti prevrat uničuje red in dobrine, nazadnjaštvo pa pobija veselje do dela in vzbuja odpor. Sanjači o predvojnih časih pa ne bodo prišli nikoli na svoj račun, ker je to nemogoče.

Lahko je sicer reči: »Vrednost krone je padla za okroglo 50krat, torej naj se naše predvojne plače zvišajo petdesetkrat, pa basta!« Dobro, recimo, da bi država pristala na to, kar pa je prazno upanje, kako bo pa potem razmerje naših plač — mislim namreč plač višjih in nižjih plačilnih razredov? Ali se ne bo tudi ta razlika 50krat povišala? Bomo li zadovoljni, ko že danes zavidamo vsak vinar, ki ga kdo več dobi. Taka uravnava naših plač bi nas ne zadovoljila, je pa tudi neizvedljiva, ker bi plače višjih plačilnih razredov zrastle v nedosežne višine, a one nižjih bi komaj zadostovale ali pa še ne. Prav iz enakega vzroka je menda tudi izplačevanje naših plač v zlatu neizvedljivo in se je moral opustiti ta načrt.

Sicer se pa tako sedaj naši prejemki urejajo in mogoče se nas merodajni činitelji le enkrat »usmilijo« in nam naše prejemke naj se že imenujejo tako ali tako — žalibog več let, naimani pa 6 me-

žene ne razorožiš nikdar s komplimenti, moškega vsekdar.

Sreča poročenega moža je odvisna od ljudi, s katerimi se niti ni poročil.

S kakim sklepom parlamenta ni mogoče napraviti ljudstva dobrega — to je vsekakor nekaj vredno.

Čudni so dandanes ljudje: za tvojim hrbtom pripovedujejo stvari, ki so čisto gotovo resnične.

Vsi ležimo v blatu, toda nekateri izmed zro k zvezdam.

Osebnost je misterij. Človeka ni mogoče vedno oceniti po njegovih dejanjih. Lahko izpolnjuje zakone, a je vendar brez vrednosti. Lahko pa prelomi postave in je vendar mnogo vreden. Lahko je slab, ne da bi kdaj storil kaj slabega. Toda nekateri greši proti družbi in najde vsled tega greha svojo pravo popolnitev.

Tisti, ki je vedno in povsod on sam, živi življenje kakor Kristus. Pa naj bo velik pesnik ali velik učenjak, mlad študent ali ovčji pastir, dramatik kakor Shakespeare ali bogomislec kakor Spinoza, igrajoč se otrok ali ribič, ki meče svoje mreže — to je postranskega pomena, kaj da je, da le izpopolnjuje dušo, ki je v njem.

secev prepozno in vsaj toliko zvišajo, da bomo mogli živeti. Mi sami smo seveda prezanikerni, da bi kaj takega izsilili, kakor izsilijo drugi delavci in uslužbenci; naši vladni možje in seveda tudi poslanci so pa gotovo vsi brezverci, ker bi drugače vedeli, da je delavcem in najemnikom zaslužek zadrževati ali pa odtrgovati v nebo vpijoč greh in ravno tako zatiranje ubožcev, vdov in sirot. Spoznavati jih moramo po njih delih, ne po njih besedah, ker po teh bi si kdo mislil, da so najboljši kristijani, posebno pred volitvami.

Z našimi plačami bomo imeli itak še priliko se pečati, ko bomo govorili o njih izenačenju; ostanimo torej sedaj pri draginjskih dokladah ter pri pomenu in potrebnosti le teh.

Kakor se spominjamo, so pred prevratom poviševali naše prejemke po odstotkih, a uvideli so, kam to zavede in tedaj so se porodile te toliko oklevane draginjske doklade, za vse enake, kot sad prevratnega gesla o svobodi, enakosti in bratstvu. Pod tem geslom smo torej tudi mi dosegli nekaj uspehov, a izvestni ljudje so znali to geslo izrabiti v izkoriščanje drugih in so tako socialne prepade med ljudstvom, katere bi morala vojna, osebno pa prevrat, izglediti, še v neizmernost povečati. Tudi pri nas se je že začela reakcija in smo veliko pridobljenega izgubili, izgubili smo tudi s težavo pridobljeno solidarnost in slogo, ostale so nam le še vsaj približno enake draginjske doklade kot nekaj izenačujočega in nepogrešljivega, zato jih pa tudi vsi nasprotniki niso mogli vreči, pač pa se jim je posrečilo, da so jih maksimirali. Ker se je prigodilo to le družinski dokladam in smo svoje mnenje o osebnih dokladah že zgoraj povedali, naj velja sledeče razmotrivanje le družinskih dokladam in dolžnosti delodajalcev, da jih izplačuje.

Delodajalec — pri nas država — draginjskih doklad ne plačuje iz svojega, kajti njegovo imetje ni produktivno delo njegovih rok, temveč nastoja po izkoriščanju dela drugih; torej tudi to imetje ni izključno njegova last, temveč takorekoč zaklad skupnosti. Do tega zaklada skupnosti ima kot njen del vsak enake pravice.

Sicer bi pa moralo veljati načelo, da ima vsako živo bitje pravico do življenja; vendar pa je ta pravica gordijski voz, razrešljiv ne morda za pravnike, temveč za močnejšega. Tako n. pr. vem, da imam pravico ubiti uš, ker me hoče ujesti; je pa to le pravica močnejšega — če bi bile uši močnejše kot jaz, imajo one pravico ujesti mene. Tako si pravico, če le more, vsak sam deli. Slišali pa še nismo nikdar, da bi se uši klale med seboj ali zajedale.

Te pravice so prihranjene menda le nam — ljudem, zajedavcem na zakladu skupnosti. Do tega zaklada skupnosti pa nimajo le vsi enakih pravic, temveč tudi vsi enake dolžnosti: to je prispevati za njegovo prenavljanje oz. preoblikovanje. Kakor pa nihče ne more reči, da je kaka stvar izključno njegova last, tako se tudi temu prispevanju nihče ne more odtegniti, vsaj tudi za naše draginjske doklade prispeva takorekoč že vsak mali otrok, če že drugače ne, pa s tem, da n. pr. uživa reči, od katerih se je plačala trošarina; iz trošarine se pa kakor znano, krijejo izdatki za naše draginjske doklade.

Delodajalci pa so se nam vrinili, oziroma kot demokratje smo jih sami postavili za oskrbovalce z delom pridobljenih svot dobrin in so torej dolžni, te razdeljevati upravičencem po pravični meri.

Ker tedaj družinske doklade niso plačilo za delo, temveč so le nekaka podpora iz skupnega zaklada dobrin, ki je last vseh, je le pravično, da dobivamo to podporo vsi v enaki meri ter bi prav za prav morali dobivati uslužbenci nižjih plačilnih stopenj kot bolj potrebni še več; naravnost pravičij v obraz pa bije maksimiranje družinskih doklad za nižje uslužbenca. Kaj takega storiti ali zagovarjati more le človek brez vsakega socialnega čuta in najbrž tudi brez vsake socialne izobrazbe.

A. U.:

Ameriška moka in mast.

Odločilni faktorji kujejo in snujejo različne ukrepe, da bi vedno rastočo draginjo vsaj zajezili. Izdali so v ta namen neštevilne naredbe. Ena izmed teh naredb določa, da se mora vsakega brezobzirnega navijalca cen kruto kaznovati. Kaznovalo se je tudi že marsikaterega takega brezvestneža in še mnogo ovadb leži pri sodiščih, čakajoč rešitve. Prepovedal se je izvoz različnih življenjskih potrebščin. Dovolil se je nasprotno prost uvoz istih. Napelo se je vse sile, da bi se dvignila vrednost naše krone, kar se je tudi v primeru kratki dobi posrečilo. Delalo se je z vso paro, da se pokaže ljudstvu dobro voljo in vendar vsi ti eksperimenti niso dovedli do zaželjenega uspeha. Cene padajo in se zopet dvigajo, kakor muha enodnevnica, niti stabilizirati jih ni mogoče.

Naše špekulante in veletrgovce so pustili vsi ti ukrepi popolnoma hladnokrvne. Oni drže blago v skladiščih in kujejo različne proteste in resolucije ter jih pošiljajo v Beograd. Da ne bi ljudstvo opazilo njih namer, ter da pokažejo konsumentu svojo dobro voljo, so vrgli svojčas na trg le neznatno množino nakupičenega blaga, ter dali to blago za par kronic ceneje v promet. Oni so s svojo dobro preračunjeno manipulacijo dosegli svoj cilj. Ljudstvo se je veselilo, ko je videlo kako dan na dan cene padajo, ter se ni hotelo zalagati z živili in drugimi potrebščinami, upajoč, da bodo cene še vedno padale. Trgovci so stokali, kakor da bi šlo za njih eksistenco, čeravno se niso bali tega momentanega preobrata v trgovini. V resnici, zgledalo je tako, kakor da se nam bližajo boljši in lepši časi. Časopisje je prišlo to momentano in zaželeno izpremembo z nekim posebnim poudarkom. In od vseh teh špekulativnih dobrot nismo imeli mi jadni državni nameščenci na deželi, pripomnim, da služim nad 20 km od vsake prometne točke oddaljenem trgu, rekel bi popolnoma nikake koristi; kajti prej nego pridejo dobrodejne novice v ta od Boga pozabljeni kraj, se v centrih naše obljudene dežele vseh dobrot že prenačajo in so že davno pozabili vso preteklost. Tako smo mi kakor ponavadi še vedno najmanj 4—5 kron dražje plačevali različno blago kakor v mestu. In če si trgovcu o tem kaj rekel, ti je jezno ali pa prav laskavo z ironičnim nasmehom pripomnil, »saj bom tudi jaz dobil drugi tedni ameriško moko«. S tem te je lepo odpravil in ostalo je pri starem. Tako so delali tudi ostali trgovci in mesarji. Šele čez dolgo, dolgo časa so znižali cene za nekaj kronic. Cene se niso izenačile z onimi v mestu, nego so bile vedno vsaj za 2 kroni višje. Za primer navajam cene nekaterih najvažnejših predmetov v mesecu septembru, da bo imel cenjeni čitatelj pregled, kako mi v V. odmerilni razred uvrščeni državni nameščenci živimo z našimi do-

hodki na deželi. Bela moka se je takrat prodajala št. 0 po 32 K kg; beli kruh po 34 K kg, zdrob po 34 K, izol po 28 K kg, svinjska mast po 180 K kg, meso po 48 K kg; da na deželi ne koljejo prve in tudi ne druge vrste goved, to bo vsakemu, ki je kdaj bival na deželi, dobro znano. Sedaj pa primerjaj navedene cene recimo s cenami v Ljubljani. O cenah blaga in drugega niti ne govorim, ker tukajšnji trgovci ne prineso na deželo boljše vrste blago in če si hočeš nabaviti obleko, ti ne preostane drugega, nego da se podaš v mesto in plačaš ravno po isti ceni, kakor državni nameščenc, ki je uvrščen v III., če ne še celo v II. odmerilni razred glede draginjskih doklad. In imaš še ta privilegij, da moraš trpeti še znatne potne stroške, ki znašajo zame najmanj 600 K. Sedaj preglejmo še enkrat kakšne koristi so nam prinesle te velikopotezne akcije. Žal, priznati moramo, da nič drugega, nego jako neprijetno razočaranje kakor še vedno doslej. Naša krona je pričela zopet padati. Onih par vagonov ameriške moke se je razprodalo, ravnotako je z ameriško mastjo. Konkurent je izginil. Trgovci imajo zopet proste roke in določajo cene življenjskim potrebščinam in drugim rečem po svoji volji. In vsak še tako neznamen padec naše krone jim da povod, da zvišajo cene. V nasprotnem primeru pa prezro vsako izpremembo cen.

Kaj nam je storiti, bo marsikateri vprašal, ko nam povišanje draginjskih doklad nič ne pomaga? Mi moramo nastopiti po mojem mnenju drugo pot. Organizirani smo, imamo tudi nabavljajo zadrugo, koja nam pa jako malo koristi, imamo svoje energične zastopnike in tudi vplivne može, koji so na merodajnih mestih in se z vso vneto potegujejo za nas. Mi se moramo po naših zastopnikih obrniti na merodajne faktorje v Beogradu ter jim pojasniti, da nam ni s tem prav nič pomagano, če nam dajo vedno večje draginjske doklade in zato iščejo vire, da krijejo naše priboljške ter na ta način po večini edino nas zopet obremene, ker mi smo konsument in moramo plačati ona bremena, ki se nalože različnim dobaviteljem. Ti merodajni faktorji naj nam pripomrejo, da pridemo do cenejših vsakdanjih potrebščin, kar je tudi mogoče, če se stvar vzame pravilno v roko. Vzemimo ameriško moko, ki stane pri nas po uradno določenih cenah 23.50 K ali 5.875 Din, ali 9.63 ameriških centov na drobno. Bodimo zmerni in recimo, da dobi to moko konsument iz četrte roke in da vsak od prekupčevalcev zasluži le borni cent pri kg, kar bi odgovarjalo realnosti. Na ta način pridemo do prepričanja, da stane moka v Ameriki največ 5 centov, če se onih 0.63 centa računa med prevozne in manipulacijske stroške pri kg. Ista kalkulacija bi veljala tudi za mast. Glede ostalih potrebščin, ki bi se jih v Ameriki še dobivalo, mislim, da bi bile cene tudi ugodnejše kakor so pri nas.

Za prvo potrebo bi semorali s tem zadovoljiti, da bi mi nakupili ameriško moko in mast v Trstu, kjer jo je baje v velikih množinah nakopičene. Ker trgovci na debelo ne dobe dovolj denarja potom devizne centrale, ne morejo blaga iz Trsta dobiti, ker se zahteva takojšnje plačilo. Tako se vsaj izgovarjajo trgovci, če ni to njih trik. Ta moka bi se potem razprodala recimo po 100 kg med nameščence, ki bi jo odplačevali v obrokih. Mislim, da bi za družino, broječo 4 osebe, 100 kg moke za-

dostovalo za 2 do 3 mesece. Mast bi se tudi sorazmerno razdelila. In nam bi bilo vseeno, če plačujemo državi moko ali pa trgovcu. Računski oddelki bi mesečno odtegovali zneske od plač. Država bi pa lahko že v naprej ta denar uporabila za kak drug namen, ker bi se s tem izdatki za javne nameščence občutno skrčili. Za nadaljno dobavo življenjskih potrebščin bi se moralo s pomočjo vlade doseči, da nam pridejo iste direktno iz Amerike in to zato, da se izognemo prekupčevalcem. Naši zastopniki bi morali stopiti v dogovor z vlado glede potrebnega kredita za nakup blaga. Nabavna zadruga bi se morala za to zavzeti, da bi potem vlade, oziroma naših zastopnikov v Ameriki dobila oferte od ameriških tvrdk. Istočasno bi se moralo stopiti s parobrodskimi društvi v dogovor glede najetja parnika.

Na ta način bi nam bilo omogočeno cenejše življenje in državi bi bila olajšana rešitev našega gromotnega vprašanja.

Samopomoč društva drž. pisarniških uradnikov za Slovenijo.

V 43. številki N. Gl. smo priobčili dopis društvu državnih pisarniškin pomočnikov, v katerem je razložilo to društvo korake, ki jih je podvzelo v korist svojih članov. Takrat je naznanilo društvo, da je ustanovilo svoj pogrebni in podporni sklad. Danes priobčujemo pravila teh dveh skladov in pozivljamo iznova vse tovariše, da pristopijo društvu in vse druge državne nameščence, da se priglase k podpornemu in pogrebniemu skladu.

A. Pogrebni sklad.

Namen. Pogrebni sklad ima namen dati ob smrti skladovih članov svojcem podpore, da morejo kriti stroške za stanu primeren pogreb. Pristop k pogrebniemu skladu ni obvezen, izstop pa vsak čas mogoč.

Uprava. Upravo pogrebnega sklada oskrbuje društveno vodstvo. Vsa plačevanja se vrše na skladovni račun, ki ga ima pri poštno-čerkovnem uradu ločeno od društvenega računa.

Člani sklada. Redni člani morajo postati poleg vseh društvenih rednih članov tudi vsi drugi državni nameščenci, če pristopijo k društvu kot podporni člani.

Pri oženjenih skladovnih članih je smatrati tudi ženo, ki je pristopila k društvu kot podporna članica, kot redno članico, če nje starost ustreza zahtevam teh pravil, če je vplačala starosti primerno in na občnem zboru sklenjeno vpisnino in če jo je društveno vodstvo kot tako sprejelo.

Osebe, stare nad 45 let, se ne morejo sprejeti. Izjemoma je dovoljen sprejem tudi nad 45 letnih oseb, toda samo v prvih treh mesecih po oblastveni odobritvi pravil in samo tedaj, ako se te osebe na dan vstopa nahajajo še v aktivni službi kot državni nameščenci.

O sprejemanju članov k skladu odloča društveni odbor.

Če odbor koga odkloni, mu ni treba navesti vzrokov za ta svoj sklep.

O morebitnih pritožbah odloča prihodnji občni zbor.

Prispevki k skladu. Skladovi člani plačujejo:

a) vpisnino, ki se ravna po starosti priglasenca;

b) letni prispevek.

Vpisnino in letni prispevek, kakor tudi starost določa vsakoletni zbor.

Letni prispevek se plačuje v dveh obrokih vnaprej. Pristop k skladu je mogoč le s

1. januarjem in s 1. julijem vsakega koledarskega leta.

Ako kdo ne vplača letnega prispevka v 6 tednih preneha biti član sklada in izgubi vse zajamčene pravice ter ne sme zahtevati povračila že prej vplačanih zneskov.

Stroške za morebitne opomine, trpi opominjani član.

Člani, ki se vglasijo tekom prvih treh mesecev po ustanovitvi sklada, plačajo vpisnino, brez ozira na starost, v iznosu 10 Din. Ravno tako vplačajo tudi člani, ki vstopijo v sklad tekom prvih treh mesecev po nastopu službe v območju ljubljanske in mariborske oblasti uprave, odnosno po sprejemu v drž. službo teh dveh območij le 10 Din.

Izplačilo posmrtnin. Po članovi smrti, ki jo je javiti društvenemu odboru z zakoničnim mrtvaškim listom ali pa z drugo verodostojno listino, izplača sklad brez ozira na način smrti njegovim svojcem posmrtnino v višini, ki jo določi vsakoletni občni zbor. Pravice do posmrtnine ima oni, ki ga pokojnik v pristopni listini sam določi.

Če bi morali radi pomanjkanja članovih svojcev ali iz drugih tehtnih razlogov poskrbeti kolegi umrlega člana ali kdo drugi za stanu primeren pogreb, se povrnejo najprej prirediteljem pogreba narasli stroški in zgolj preostanek se izplača onemu, ki bi bil sicer za sprejem posmrtnine upravičen. V sporu, komu naj pripade posmrtnina, razsodi dokončno upravni odbor.

Swota izplačil se določa vsako leto na občnem zboru.

Odstop (cesija) članovim svojcem pripadajoče posmrtnine ni mogoče.

(Konec prih.)

Vestnik.

Ponovno opozarjamo cenjene tovariše-naročnike na »Opozorilo« v zadnji številki in jih nujno prosimo, da ne odlašajo zadostiti svoji obveznosti. Vsak ima pri naslovu zadnje številke zabilježeno svoto, ki jo z 31. decembrom t. l. dolguje in naj jo nemudoma poravnava, ker le tedaj bo mogoče upravliti kritične stroške tiska in druge obveznosti.

Uprava.

— Vsem davčnim uradnikom v pojasnilo. Ker prihajajo na našo okrožnico z dne 23. novembra t. l., ki se tiče pristopa k pogrebniemu skladu, od številnih tovarišev najrazličnejša vprašanja, na katera ni mogoče sproti odgovorjati, priobčujemo vsem tovarišem sledeče: 1.) Obe prejšnji društvi davčnih uradnikov ne obstojata nič več, marveč tvorita ljubljansko sekcijo udruženja poreskih činovnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. 2.) V drugem odstavku okrožnice je v prvi vrsti vstaviti besedo »Po § 8 pravil...« besede, »Po § 7 pravil...« Člen 7 se glasi v izvirniku: »Redovni članovi udruženja polažajo pri upisu na ime vpisnine pet dinara a na ime redovnega uloga (članarine) i to definitivni — stalni — poreski činovniki oni pod a) i b) čl. 6. plačajo mesečno po pet a svi ostali po tri dinara. Člen 6. pa se glasi: »Redovni član može biti: a) svaki poreski činovnik i činovnici gener. direkcije neposrednih poreza, posrednih poreza i glav. drž. računovodstva u aktivij; b) svaki predanšnji poreski činovnik u penziji, ostavci i otpušten bez krivice ili činovnik pomenutih direkcija, koji je u kojoj drugi računskoj struci državnoj samoupravnoj ili privatnih ustanova; c) svaki poreski pomočnik, u službi ili van službe...« 3.) Pristopnino po pet Din. za sekcijo plačajo samo oni tovariši, ki doslej niso bili člani nekoga izmed bivših društev. 4.) Ker je pogrebni sklad za vse redne člane obvezen, mora prijaviti pristop k temu skladu — izvzemši one, ki dokažejo, da so že člani kake druge slične ustanove drž. nameščencev — vsak tovariš, ki hoče postati ali ostati član sekcije. Pristopna izjava za pogrebni sklad je torej obenem tudi pristopna izjava za sekcijo. 5.) Članarino za sekcijo ki se je zvišala od 1. VII. t. l. na mesečno pet Din. je treba poravnati za vse tekoče leto takoj ter poleg tega plačati tudi primerni znesek na račun pristopnine z pogrebni sklad. Ostanek pristopnine pa bo po-

ravnati s tekočo članarino od 1. I. 1923 dalje najkasneje do 1. VII. 1923. 6.) Soproge tovarišev, ki se žele okoriščeovati s pogrebni skladom, ne plačajo nobene članarine za sekcijo. Pristopnino za pogrebni sklad pa plačajo v polovični izmeri zneska, ki je določen za redne člane; merodajna pa je pri ugotovitvi pristopnine seveda njihova starost in ne morda starost njihovih soprogov. 7.) Štiri-tedenski rok za prijavo pristopa k pogreb. skladu prične vsled nejasnosti okrožnica teči z 10. dec. t. l. in se zaključuje z 9. januarjem 1923. Po preteku tega roka morajo plačati vsi oni tovariši, ki dotlej svojega pristopa niso javili, še 100 Din, kot izredni prispevek. 8.) Obveznost soprogov do pogrebne sklada ne obstoji. 9.) Obračun v vplačilnih prejemajo vsi člani do konca januarja 1923. Članarina plačana obema bivšima društvima, se bo pri obračunu vpoštevala. — Sekcijskih pravil do prihodnjega obč. zbora, ki se vrši 1. 1923 v Binkoštih v Zagrebu ni mogoče izpremenjati. Pravila dostavimo, kakor hitro jih prejmemo od centralo. Predsedstvo ljubljanske sekcije.

Stavbena zadruga državnih nameščencev v Mariboru. Že pred vojno so obstojale stavbene zadruge, ki so imele namen preskrbeti državnim nameščencem ceno stanovanja in enodružinske hiše, ki so postale po amortizaciji last najemnika. Ob današnji stanovanjski bedi pa so take zadruge še veliko bolj potrebne. V Beogradu in Ljubljani obstojajo že stavbene zadruge in uživajo izdatno podporo od strani vlade in občine. Ker so v Mariboru stanovanjske razmere najmanj tako slabe kakor v omenjenih dveh mestih, so si državni nameščenci ustanovili tudi zadrugo. Veliko število udeležencev na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil dne 10. novembra v dvorani okrajnega glavarstva, je kazalo, kako veliko je zanimanje za to ustanovo. Zborovanja se je udeležil tudi gospod župan Grčar, ki je pozdravil snujočo se zadrugo in obljubil, da jo bo po svojih močeh podpiral. Soglasno so bila sprejeta pravila, iz katerih naj posnamemo le nekatere važnejše točke. Zadruga se imenuje »Svoj Dom«, reg. zadruga z omenjenim poročtvom. Vpisnino je določil občni zbor na 100 D. Vsak zadržnik mora imeti vsaj en delež, ki znaša 1000 D. Razum z deležem garantira vsak zadržnik še z dvojnimi zneskom deleža. Delež more priglasenec vplačati tudi v obrokih, vendar pridobi vse pravice šele, ko je ves delež vplačan. Zadruga ima namen zidati svojim članom enodružinske in stanovanjske hiše po sistemu kolonijških hiš in jim preskrbeti potrebna posojila. Člani načelstva so: dr. Valjavec, predsednik, viši ravnatelj Fischer, dr. Perharc, R. Pleskovič, inž. A. Dolenc, dr. Podlesnik in profesor Veseniak. V nadzorstvu so: dr. Jankovič, S. Tinta, ravnatelj Zmavc, I. Majhen in Kohlbesen. Interesenti naj se zglase pri zadržnem blagajniku g. Pleskoviču, Strossmajerjeva ulica 26, Dečji dom, kjer dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

Finančna kontrola. Zaradi izostanka strokovnega glasila »Finančna kontrola« prihajajo tajniku društva »P. K.« dnevno pritožbe in prošnje. Ker ta ne more vsakemu članu posebej odgovorjati, objavlja društveno vodstvo glede lista »Finančna kontrola« sledeče: List ni prenehal izhajati, kakor nekateri domnevajo, marveč še izhaja. Zaradi premeščenja urednika iz Doboja v Bosni na neko novo ustanovljeno sresko upravo v drugo pokrajino, je pa ta z rednim službenim poslom tako zaposlen, da momentano ni mogel zadostiti tudi uredniški dolžnosti v onih meri, da bi list brezhibno funkcioniral. Iz tega razloga je izšla pričetkom oktobra t. l. št. 19. tega glasilnika kot zadnja. Ukinitvenje, ki je nastopilo, je le prehodno in bode list v kratkem pričel zopet redno izhajati. V sled vseobčnega premeščenja organov finančne kontrole v vsi kraljevini je pa tudi evidenca prejemnikov lista docela uničena. Iz tega vzroka ni mogel zvezni predsednik Držaj, ki vodi tudi upravo lista, razposlati članom niti zadnje natisnjene številke, ker bo nanovo ustanovljena evidenca nudila zadostno oporo, se omenjena številka lista razpošlje. Sicer se pa zvezno vodstvo ukvarja z namenom, da se tisk lista prenese iz Ljubljane v kak drug kraj, kjer bo delovanje z ozirom na premeščenje urednika ugodnejše. Tozadevno dobe člani svoječasno obvestilo potom zveze. Tajništvu društva je začasno ukinitvenje lista skrajno neljubo, ker vsa tekoča poročila, ki so bila že svojčas oddana uredništvu našega glasila, zastarajo in vpliva molčečnost društvenega vodstva na deloma itak slabo razpoloženo članstvo, neugodno. Tajništvu društva je dospel dopis g. lekarnarja R. Ramorja v

Ljubljani, Miklošičeva cesta 36 (v bližini koldvora), s katerim sporoča imenovana tvrdka, da dovoljuje članom društva pri nabavi zdravil na recepte (izvzemši specialitete) 30% popust. Za časa odsotnosti društvenega blagajnika Baudaža vodi blagajniške posle tovariš podpredsednik Anton Kalin v Ljubljani, Moste, Zelena jama 163. — Ponovna izprememba v tem oziru se bo svojčas objavila. — Fr. Gaberšček, tajnik.

Državni cestarji. Gradbena direkcija razpisuje v namestitvev 50 službenih mest državnih cestarjev. Interesente se opozarja na tozadevni razglas v »Uradnem Listu« pokrajinske uprave za Slovenijo št. 118.

Vabilo

na

občni zbor »Samopomoči« gosp. zadr. javnih nameščencev in upokojenecv za sodni okraj Žužemberk v likvidaciji

ki se vrši

v nedeljo, dne 24. decembra 1922 ob 10. uri v postopju okrajnega sodišča v Žužemberku s sledečim dnevnim redom: Likvidacija zadruge.

Ob nesklepčnosti vrši se občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

M. Mihelič

LJUBLJANA, Selenburgova ulica.

Specialna trgovina ščetarskih izdelkov.

Parfumerija in galanterija.

Edina zaloga jugoslavanskih igralnih kart.

Krojaštvu Fran Igljč

Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

delovanje obliet za gosp. stroje in milomne.

Za dane po najvišjem modernem kroju.

Lasna zaloga modnega blaga.

Uradnikom znaten popust.

Prporočata se cenj. občinstvu
špeterijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Juričev trg št. 1.

Običajna industrija

A. KUNC

LJUBLJANA
Gospodarska ulica 7.

Konfekcija.

Lastni izdelki.

